

Årsmelding

2015

Om Lovdata

Lovdata er Norges sentrale leverandør av rettslig informasjon

På Lovdatas nettsted www.lovdata.no ligger viktige og sentrale rettskilder gratis tilgjengelig. Informasjonen omfatter lover og forskrifter - som til sammen bestemmer borgernes rettigheter og plikter – samt nye avgjørelser fra Høyesterett, lagmannsrettene og Menneskerettsdomstolen i Strasbourg. Nettstedet har mellom to og fem millioner oppslag i måneden. Mange andre nettsteder benytter lenker til Lovdatas startside eller direkte til en lov eller forskrift hos Lovdata. For profesjonelle brukere tilbyr Lovdata et utvidet rettsinformasjonssystem med avanserte søke- og fremfinningsmuligheter - *Lovdata Pro*. Lovdata har en sentral rolle i forvaltningen av regelverk, blant annet ved å bidra til utgivelsen av *Norsk Lovtidend* og ved en kontinuerlig konsolidering av lover og forskrifter, dvs. innarbeiding av endringer i hele det norske regelverket slik at den enkelte lov og forskrift til enhver tid er ajourført.

Lovdatas organisering og formål

Lovdata er en privat stiftelse opprettet av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Lovdata har som formål å opprette og drive rettslige informasjonssystemer. Lovdatas vedtekter pålegger stiftelsen å drive etter forretningsmessige prinsipper. Stiftelsen driver uten subsidier fra det offentlige. I Lovdatas styre sitter representanter for Justis- og beredskapsdepartementet, Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Stortinget, Den Norske Advokatforening og Den Norske Dommerforening. Lovdata har en solid forankring i såvel sentrale, offentlige institusjoner som i det private næringsliv.

Lovdata bidrar til rettsikkerhet gjennom å gjøre rettsinformasjon tilgjengelig for både profesjonelle brukere og folk flest. Lovdata er opptatt av å være nøytral og uavhengig i sitt forhold til alle deler av rettslivet. Lovdata tilstreber å presentere et helhetlig bilde av rettstilstanden og at rettsinformasjon gjøres transparent.

Lovdatas samarbeidspartnere

Lovdata samarbeider med Domstoladministrasjonen og domstolene om elektronisk publisering av rettsavgjørelser, også avgjørelser som ikke blir publisert på annen måte. Lovdata bidrar også til publisering av konvensjonelle trykksaker som *Norges Lover*, *Overenskomster med fremmede stater*, *Cappelen Damms og Fagbokforlagets særtrykk av lover*. Lovdata har utstrakt kontakt med de juridiske fakultetene, noe som blant annet resulterer i at Lovdata finansierer vitenskapelige assistentstillinger, utgir tidsskrifter og sørger for tilgang til Lovdata for studenter og lærere.

System for profesjonelle brukere

Lovdata Pro er et effektivt rettslig informasjonssystem og juridisk arbeidsverktøy for alle profesjonelle brukere i privat og offentlig sektor. Systemet omfatter lover, forskrifter, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, forarbeider, juridisk litteratur mv. – i til sammen mer enn 150 databaser. Tilbudet inkluderer EUR-Lex – EUs rettslige informasjonssystem - samt alle direktiver og forordninger som er inkludert i EØS-avtalen i norsk oversettelse. Lovdata vedlikeholder et stort antall lenker mellom norske rettskilder og rettskildene for EØS og EU.

Lovdata

Styreleders betraktninger	4
Tilbakeblikk på 2015	5
<i>Et kvart århundre i styrelederstolen</i>	5
<i>Straffeloven 2005</i>	7
<i>Norsk Retstidende skifter ham</i>	9
Lovers ikrafttredelse - kan det være så vanskelig?	10
<hr/>	
Årsmelding 2015	13
Organisasjon og oppgaver	15
Styret	15
Regelforvaltning	16
Samarbeid med domstolene	17
Samarbeid med universitetene	18
Samarbeid med forlag	18
Produkter og tjenester	19
<i>Tidsskrifter</i>	19
<i>Lovdatas nettsted</i>	19
<i>UDs traktatregister</i>	19
<i>Varsling fra Lovdata</i>	19
System for profesjonelle brukere	20
Markedsføring og kontakt med brukere	20
Ansatte 2015	21
Årsberetning til regnskapet for 2015	23
Utsiktene for 2016	23
Regnskap	24
<i>Regnskapsprinsipper</i>	24

Styreleders betraktninger

Tittelen på Advokatforeningens årstale 2015 var «Hvordan fungerer rettsstaten for svake grupper?» Temaet har lenge, og i økende grad, vært aktuelt i lys av det stadig mer komplekse rettssamfunnet. For den enkelte betyr dette at det kan være vanskelig å orientere seg i de relevante rettsreglene. Særlig aktualitet har temaet i lys av de mange flykningene som har kommet til Norge gjennom det siste året. For denne gruppen, og for andre grupper som kan ha særlige utfordringer med å tilegne seg informasjon, kan dette være et rettssikkerhetsproblem.

En side av kompleksiteten, kan tilskrives den økende betydningen av rettskilder med forankring utenfor Norge. På stadig flere rettsområder holder det ikke lenger å kjenne innholdet av norske kilder, man må også inn i kilder med opphav utenfor landets grenser. Menneskerettighetene og EØS-retten er de mest iøynefallende eksemplene, men disse er langt fra alene.

Enkel tilgang til oppdatert og systematisert rettsinformasjon er en nøkkelfaktor for å avhjelpe – eller i hvert fall avdemp – slike utfordringer. Lovdata har gjennom hele sitt liv, helt siden starten av 1980-tallet, arbeidet for å skape systemer som på best mulig måte bringer adekvat informasjon til brukerne, både privatpersoner og profesjonelle. Det er dette som

har vært, er, og vil fortsette å være, Lovdatas hovedoppgave. Behovet for iherdighet synes ikke å bli mindre – tvert imot ligger det i den stadig økte kompleksiteten at den må opprettholdes, og helst økes.

Utviklingen av teknologien er også av stor betydning for Lovdatas virksomhet. Her går kanskje utviklingen enda raskere. Lovdata arbeider kontinuerlig med å utvikle og kvalitetssikre systemene slik at de stadig gir brukerne et bedre produkt med flere muligheter. Det mest synlige utad ligger i lanseringen av Lovdata Pro i 2013, og i de nye funksjonene og informasjonsbasene som deretter har kommet til, og som vil komme til fremover.

Utviklingslinjene beskrevet ovenfor byr både på utfordringer og muligheter – det blir mer krevende å tilby kvalitetssikret og adekvat rettsinformasjon, samtidig som den teknologiske utviklingen stadig gir nye verktøy. Det er Lovdatas klare mål å takle utfordringene ved bruk av verktøyene og derigjennom sikre enda bedre rettsinformasjon for brukerne. Dette er vårt bidrag til rettssikkerheten, både for «sterke» og «svake» grupper.

Herman Bruserud
Styreleder

Tilbakeblikk på 2015

Et kvart århundre i styrelederstolen

Knut Kaasen trekker frem ansvaret for å gi en dekkende, korrekt og tilgjengelig samling av juridiske kilder som kjernen av Lovdatas samfunnsoppdrag.

Men stiftelsens avgåtte styreleder må innrømme at han til tider bekymret seg over hvem som skulle ta over Lovdatas direktørstol.

Tekst: Anders Sondrup

Foto: Lovdata \ Kristian Torp

– Ja! sier Knut Kaasen (64). Høyt og tydelig.

Jussprofessoren har nettopp blitt spurt om hvorvidt Lovdata har en sjel. Kaasen gikk av som styreleder i Stiftelsen Lovdata i februar 2015 – etter 25 år i styrelederstolen. Nå går han bort til skrivebordet i kontoret på Nordisk institutt for sjørett ved Universitetet i Oslo.

– Jeg har en sikkerhets kopi av Lovdatas sjel stående her borte.

Han setter en beholder med grønngrå væske på bordet, og forteller at han fikk den symbolske gaven da han gikk av som styreleder.

– Hvis du kikker godt inn der, så ser du Lovdatas sjel. Kaasen ler.

– Lovdatas sjel er uløselig knyttet til Lovdatas ansatte. Sjelslivet er rett og slett dyktigheten og stabiliteten som de ansatte har representert i hele perioden jeg har oversikt over. I tillegg har du alle effektene av at mange av Lovdatas ansatte er glade i stiftelsen. Det registrerer omverdenen. Lovdata er ikke bare business. Om ikke Lovdatas ansatte var glade i stiftelsen, hadde det vært en helt annen virksomhet. Jeg tror den ville ha gjort en dårligere jobb.

Fra Knut til Knut

Kaasen er åpenbart glad i stiftelsen han har vært styreleder for. Selv tok han over etter en annen professor ved navn Knut.

– Knut Selmer var helt sentral og instrumentell i Lovdatas etableringsfase, sammen med blant annet Jon Bing og Trygve Harvold. Selmers rolle var primært knyttet til Det juridiske fakultet i Oslo

og Lovsamlingsfondet. Selmer var blant dem som kom på at lovsamlingen burde digitaliseres, skannes og lagres i maskinlesbar form.

Da Selmer overrakte stafettspinnen til Kaasen, hadde han et klart budskap: «Ta godt vare på Lovdata!»

– Et budskap Selmer følte sterkt for, og som han formidlet.

Men akkurat hvordan Kaasen skulle ta var på Lovdata, var det jo umulig å fortelle den påtroppende styrelederen på begynnelsen av 1990-tallet.

Utfordringene sto egentlig i kø for Kaasen: Alt fra forholdet til Advokatforeningen, arbeidet med stiftelsens pensjonsordninger og til den omkalfatrende teknologiske endringen som man jo kunne se konturene av for 26 år siden, men som man ikke ante de konkrete følgene av.

– Hadde rett og slett bekymringer

Likevel var det én ting som nesten fratok Kaasen nattesøvnen i arbeidet som styreleder. Hvem i all verden skulle ta over etter Trygve Harvold – den ubestridt mest sentrale personen i Lovdatas historie.

– Etersom tiden gikk, måtte jeg innse at ikke alt varer evig – heller ikke Trygve i direktørrollen. Jeg hadde rett og slett bekymringer. Trygve har en unik kombinasjon til å være jurist, økonom, teknolog og strateg. Alle fire egenskapene dekker han så til de grader grundig. Å forestille seg at noen som helst på den nordlige halvkule kunne gå inn i noe sånt, var umulig. Du finner ikke like personer som Trygve Harvold.

Rivende rettskildeutvikling

Harvolds arbeid i Lovdata har i den grad hatt

påvirkning på juristers arbeidshverdag. I sitt profesjonelle liv som akademiker og rettsanvender, har Kaasen selv sett den store påvirkningen Lovdata og digitaliseringen har hatt. Kaasen har vært konstituert dommer i Høyesterett i tre perioder: i 2005, 2008 og 2014. Men den første gangen Kaasen svingte dommerklubben, var som dommerfullmektig i Arendal i 1979 til 1981.

- Lovsamling og Retstidende, svarer Kaasen tørt på hvilke rettskilder han hadde innen rekkevidde som dommerfullmektig.
- Kanskje du var heldig og hadde noen forarbeider?
- Ja, men da måtte du rusle litt av gårde. Det var ikke noe man hadde tilgjengelig på kontoret selv. Jeg hadde ikke forarbeider i det hele tatt, bortsett fra noen helt sentrale utredninger. Det samme gjaldt her på fakultetet. Vi hadde ikke stående forarbeider på kontorene.
- Har Lovdata hatt en påvirkning på hvordan jurister bruker rettskildene?
- Tilgjengeligheten gjør at man mer effektivt kan trekke på relevante kilder. Fordelen er åpenbar. Man har et mer dekkende rettskildetilbud lett tilgjengelig. Ulempen kan være at juridiske utdrag i rettsaker kan vokse noe helt vanvittig, fordi det er så lett å ta utskrifter av det man anser som mer eller mindre relevante dommer. Som all annen informasjonsutvikling blir kildene så tilgjengelige at du mister behovet for å tenke kritisk på relevans og vekt. Men det er ikke Lovdatas problem. På 1980-tallet var Kaasen advokat i Hydro. Der hadde en ildsjel sørget for et Lovdata-abonnement. Ett stykk PC sto i gangen, og krevde en ganske avansert teknologisk innsikt bare for å logge seg inn og starte søket.
- Sammenlignet med i dag hvor det meste er intuitivt, er det som to forskjellige verdener.

Et stort ansvar

Knut Kaasen gir et høyt og tydelig «ja» til svar, når han blir spurt om han tror Lovdata eksisterer om 25 år.

- Det er jeg ikke i tvil om. I hvilken form – det kan være vanskelig å gjette. Men hele det grunnleggende behovet som Lovdata ivaretar, vil være til stede om 25 år. Måten behovet vil dekkes på, er ikke så godt å forutse.
- Har Lovdata et samfunnsoppdrag?
- Åpenbart. Lovdatas oppgave vil jeg si er å sikre at samfunnet til enhver tid har tilgjengelig en dekkende, korrekt og tilgjengelig samling av

primærkilder innenfor juss. Fra Grunnlov og ned til lovforarbeider, avgjørelser og i noen grad litteratur. I et moderne samfunn er det helt sentralt at man kan stole på at den funksjonen ivaretas av en uavhengig aktør som er og vil være der. En av Lovdatas utfordringer er ifølge Kaasen at Lovdatas organisering som en stiftelse både gir en frihet, men også en viss utydighet.

- Noen har oppfattet Lovdata som en del av staten. Noe det er helt klart at Lovdata ikke er og ikke skal være – av både praktiske og prinsipielle grunner. En forvalter av primærrettskilder i et samfunn må være uavhengig av en så viktig aktør som staten og bør på den annen side heller ikke kunne settes i kommersielt spill.

Ny direktør

Men vi må tilbake til Kaasens største bekymring i arbeidet som styreleder: Å finne en ny direktør. Det var klart at ingen kunne erstatte Trygve Harvold. Men kunne noen i det hele tatt være egnet til å ta over?

Kaasen husker ennå – nøyaktig – hvor ideen om hvem som skulle være Harvolds etterfølger kom inn i Kaasens hode. Etter et styremøte i Lovdata slo Kaasen og Jon Bing følge mot universitetet i sentrum. De to ble stående og snakke på hjørnet mellom Karl Johans gate og Universitetsgata. Kaasen sa han var bekymret. Harvold hadde jo begynt å antyde at han var på fallrepet. «Jeg har tenkt på det,» sa Bing. «Du kan tenke på det du også, men jeg har lurt på om Odd Storm-Paulsen kunne være rett mann.»

Kaasen hadde selv ikke tenkt tanken, men der og da var det opplagt for ham. Kaasen knipser.

- Hvorfor hadde jeg ikke tenkt på det?

Kaasen sjekket med resten av styret og Storm-Paulsen selv.

- Det var sten fra skuldrene mine. En lykkelig dag. Og en lykke for Lovdata. Sånn er det i alle virksomheter. Hver fase vil ha forskjellige behov. Det var utenkelig å etablere Lovdata og drive stiftelsen frem til i dag uten Trygve Harvold. Men på et punkt var det tenkelig å drive det videre uten Trygve. Det er et kompliment til Trygve. Han kunne ha gjort seg selv helt uunnværlig. Men det var ikke situasjonen.

Kaasen mener at direktørskiftet har gått strålende, og han har nå overlatt styrelederstolen til kollega Herman Bruserud. Beskjeden fra Kaasen til Bruserud, var den samme som beskjeden Kaasen fikk av Selmer i sin tid: «Ta godt vare på Lovdata!»

Straffeloven 2005

2015 var året den nye straffeloven trådte i kraft. Det er en kjent sak at loven – som ble vedtatt i 2005 – gjentatte ganger har blitt utsatt, visstnok som følge av IKT-tilstanden i politiet, men ikke alle er klar over at planene for ny straffelov er eldre enn Lovdatas eksistens.

Lovdata ble opprettet som stiftelse i 1981 av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet i Oslo, mens Straffelovkommisjonen ble oppnevnt ved kongelig resolusjon allerede 26. september 1980. Siden den tid har det blitt fremlagt syv delutredninger fra to forskjellige kommisjoner, siste i 2002.

Den nye loven medførte ikke de store endringene sammenliknet med straffeloven 1902, foruten de materielle og redaksjonelle endringene. De fleste endringene som den nye loven la opp til hadde allerede blitt gjennomført i den gamle straffeloven gjennom lovendringer. Selv om den nye straffeloven ved ikrafttreden oktober 2015 hovedsakelig viderefører gjeldende rett, er det imidlertid visse endringer som fortjener oppmerksomhet. Som en kortfattet oversikt over noen av endringene i den alminnelige strafferetten, kan det bemerkes:

Den nye loven viderefører ikke sondringen mellom forseelser og forbrytelser. Dette har medført at straffbare handlinger som har nær tilknytning til hverandre – slik som naskeri og tyveri – nå er samlet under samme kapittel i loven. Forsøk på forseelser var etter straffeloven 1902 ikke straffbart, jf. § 49 annet ledd. Rettstilstanden på dette området er i hovedsak videreført ved at det nå etter straffeloven 2005 § 16 skilles mellom straffebud med en øvre strafferamme på mer eller mindre enn ett år, slik at forsøk på lovbrudd som kan medføre mer enn ett år fengsel nå er straffbart.

Medvirkning var ved straffeloven 1902 kun straffbart dersom det var særskilt hjemmel for det. Utgangspunktet er etter ikrafttreden av straffeloven 2005 blitt motsatt: Medvirkning er straffbart med mindre annet er bestemt, jf. § 15. Dette innebærer at blant annet medvirkning til brudd på vegtrafikkloven nå er straffbart, ettersom vegtrafikkloven § 31 ikke oppstiller et særskilt unntak.

Straffeloven 2005 § 21 stadfester – i likhet med straffeloven 1902 § 40 – at det alminnelige skyldkrav er forsett. I motsetning til § 40 i den gamle loven, får imidlertid straffeloven 2005 § 21 også anvendelse på særlov-givningen. Dette medfører dermed at utgangspunktet for skyldkravet innenfor særlovgivningen er endret fra uaktsomhet til forsett. Uaktsomhet er imidlertid kriminalisert i en rekke bestemmelser både i særlovgivningen og straffeloven 2005.

Tidligere ble visse former for villfarelse med hensyn til rettsregler henført under straffeloven 1902 § 42 om faktisk villfarelse. Dette er nå endret. Straffeloven 2005 § 26 om rettsvillfarelse gjelder villfarelse med hensyn til alle «rettsregler», jf. bruken av uttrykket i bestemmelsen. Dermed vil blant annet villfarelse om jakt- eller fiskerettigheter, situasjonsvillfarelse og villfarelse hva angår privatretslige disposisjoner – som alle tidligere ble henført som faktisk villfarelse – nå anses som rettsvillfarelse.

Når det gjelder konkurrens, er det i straffeloven 2005 § 79 foretatt den endring at den øvre grensen for konkurrens er økt fra 20 år til 21 år for personer over 18 år. Etter straffeloven 1902 § 62 var det kun anledning til å idømme 21 års fengsel dersom et av straffebudene den tiltalte hadde overtrådt hadde en øvre strafferamme på 21 år, jf. § 17. Straffeloven 2005 § 79 inneholder også den begrensning at lengstestrafen aldri kan forlenges mer enn seks år.

Skjerpene og formildende omstendigheter er nå lovfestet i straffeloven 2005 §§ 77 og 78. Disse momentene er ikke uttømmende, jf. uttrykket «især» i bestemmelsene. Dette er hovedsakelig en kodifisering av gjeldende rett, med unntak av for forsøk. Etter straffeloven 1902 § 51 første ledd skulle straffen settes lavere ved forsøk enn for fullbyrdet overtredelse. Dette er kun en formildende omstendighet etter straffeloven 2005 § 78 første ledd bokstav a. Dette har medført en endring i straffeprosessloven § 65 første ledd bokstav b, der det nå uttrykkelig fremgår at spørsmål om tiltale for forsøk på lovbrudd som kan medføre 21 års fengsel ikke avgjøres av riksadvokaten. Dermed ligger denne kompetansen fremdeles under statsadvokaten.

Unntatt for grovt ran etter straffeloven 2005 § 328 er skyldformen culpa levissima avskaffet. Dette innebærer at uforsettlige følger etter blant annet straffeloven 1902 § 228 annet ledd, jf. § 43 ikke lenger automatisk øker

strafferammen. Dersom følgen medfører at det objektive gjerningsinnholdet i et strengere straffebud er oppfylt, blir det dermed spørsmål om gjerningspersonen kan straffes for uaktsom overtredelse av dette straffebudet. Det er forutsatt i forarbeidene at det fortsatt skal være anledning til å vektlegge følgen i straffutmålingen, slik at avskaffelsen av culpa levissima i realiteten ikke medfører de store endringene.

Straffeloven 2005 § 81 første ledd bokstav b åpner for straffritak ved overskridelse av nødrett, nødverge og selvtekt. I forhold til straffeloven 1902 er dette en nydannelse hva gjelder nødrett og selvtekt, mens det for nødverge er en utvidelse i forhold til straffeloven 1902 § 48 fjerde ledd om overskridelse av nødverge. Straffrihet etter straffeloven 2005 § 81 første ledd bokstav b er kun aktuelt dersom «særlige grunner tilsier frifinnelse». Det sentrale i denne vurderingen er om overskridelsen er straffverdig.

Kravet til interesseovervekt ved nødrett er noe endret, ved at straffeloven 2005 § 17 forutsetter at skaderisikoen er «langt større» enn skaderisikoen ved nødrettshandlingen, mens det i straffeloven 1902 var krav om at skaderisikoen var «særdeles betydelig». Etter den nye loven stilles det dermed noe lavere krav enn tidligere for en lovlig nødrettshandling.

Forsvarlighetsvurderingen ved nødverge er endret. Vilkåret etter straffeloven 2005 § 18 er at forsvarshandlingen «ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig», mens det i straffeloven 1902 § 48 var krav om at forsvarshandlingen ikke måtte være «ubetinget utilbørlig». Det stilles dermed noe strengere krav enn tidligere for hva som aksepteres, men det understrekes i forarbeidene at «den angrepne fremdeles skal ha rikelige marginer i sin vurdering av hva som er etisk forsvarlig».

For en grundigere gjennomgang av hva som er nytt i den nye straffeloven 2005 anbefales boken fra høyesterettsdommer Magnus Matningsdal, Nytt i ny straffelov.

¹Matningsdal, Magnus, Nytt i ny straffelov, 2015, s. 58

²Ot.prp.nr.90 (2003-2004) s. 424

³Matningsdal op. cit., s. 64

⁴Ot.prp.nr.90 (2003-2004) s. 430-431

⁵Matningsdal op. cit., s. 68

⁶Ot.prp.nr.8 (2007-2008) s. 38

⁷Matningsdal op. cit., s. 80

⁸ibid s. 81

⁹Ot.prp.nr.90 (2003-2004) s. 120

¹⁰Matningsdal op. cit., s. 86

¹¹Ot.prp.nr.90 (2003-2004) s. 418

¹²Matningsdal op. cit., s. 61

¹³Innst.O.nr.72 (2004-2005) s. 45

Straffeloven 2005 i Lovdata

Lovdata skrev forut for iverksetteingen en rekke artikler om endringene i den nye straffeloven på sine åpne nettsider. Det ble også satt av egen plass på de åpne sidene for å samle de første avgjørelsene som var relatert til den nye straffeloven.

I Lovdata Pro la vi til rette for iverksetteingen bla. med et forbedret lovspeil.

- Lovspeilfunksjoner i Lovdata Pro

- Gå mellom samsvarende paragrafer i opphevet og gjeldende lov ved å klikke på lovspeilsymbolet over de enkelte paragrafene.
- Skjematisk oversikt med lenker. (Hentet fra Magnus Matningsdal: Straffeloven. Alminnelige bestemmelser – kommentarutgave, Universitetsforlaget 2015.)

Straffeloven 1902 - strl. 1902	Straffeloven 2005 - strl. 2005
§1 første ledd	§1
§1 andre ledd	§2
§3	§3

- Utvid et avansert søk med lovspeil.
- Bruk lovspeil direkte på paragrafnivå fra symbolet. Da vil du få tilgang til avgjørelser mv. til samsvarende paragraf i “motsatt” lov.

- Straffelovkommissjonens delutredninger nr. I – VII er tilgjengelige som NOU-er i Lovdata PRO.

Norsk Retstidende skifter ham

I 1836 fikk vi vårt første juridiske tidsskrift – Norsk Retstidende – med gjengivelse av avgjørelser fra Høyesterett. Fra 1844 møter vi i tillegg undertittelen "Ugeskrift for praktisk Lovkyndighed". Første årgang var "redigeret af Advocaterne ved Norges Høiesteret". Allerede året etter ble imidlertid ansvaret overtatt av Høyesterett selv, med assessorene Lasson, Winther-Hjelm og Andresen som redaktører i tur og orden frem til 1870.

I 1871 ble Norsk Retstidende slått sammen med Den norske Sagførerforenings tidsskrift "Ugeblad for Lovkyndighed, Statistik og Statsøkonomi", som hadde inneholdt både domsreferater og juridiske avhandlinger. Foreningen ble utgiver, og redaksjonen ble overtatt av den unge høyesterettsadvokat Emil Stang, senere statsminister og høyesterettsassessor, som ble sittende i redaktørstolen frem til 1909. I denne perioden fylte tidsskriftet også et informasjonsbehov ut over å orientere om Høyesteretts avgjørelser. Her finner vi både informasjon om "Thingberammelser" og "Notitser og Efterretninger" av forskjellig slag.

I 1908 overtok Den norske Advokat- og Sagførerforening alle rettigheter til Norsk Retstidende, og sørget for en modernisering. Blant annet ble bladet fra da av satt med latinske – ikke gotiske – typer. I årene fremover kan vi også finne spredte juridiske artikler og avhandlinger i bladet, og fra 1909 også den halvårlige opplistingen av uteksaminerte juridiske kandidater med karakterer ned til siste hundredel, inntil denne praksisen opphørte så sent som i 1969. Høyesterettsadvokat Jens Michael Lund ble tilsatt som redaktør, og beholdt vervet til bladet gikk inn under annen verdenskrig. Redaktørvervet gikk videre til høyesterettsadvokatene Chr. L. Jensen, Trygve Norman og Hans Stenberg-Nilsen og fakultetsbibliotekar Pål A. Bertnes, inntil undertegnede overtok i 2012.

Norsk Retstidende har etter hvert blitt mer strømlinjet. Et konstruktivt samarbeid med Lovdata har ført til at de enkelte nummer av bladet har kunnet være hos abonnentene kort tid etter at de aktuelle avgjørelsene har foreligget. Behovet for å inkludere deler av de tidligere instansenes avgjørelser har falt bort, først og fremst fordi Høyesteretts dommer har blitt mer detaljerte. Siktemålet har vært å få

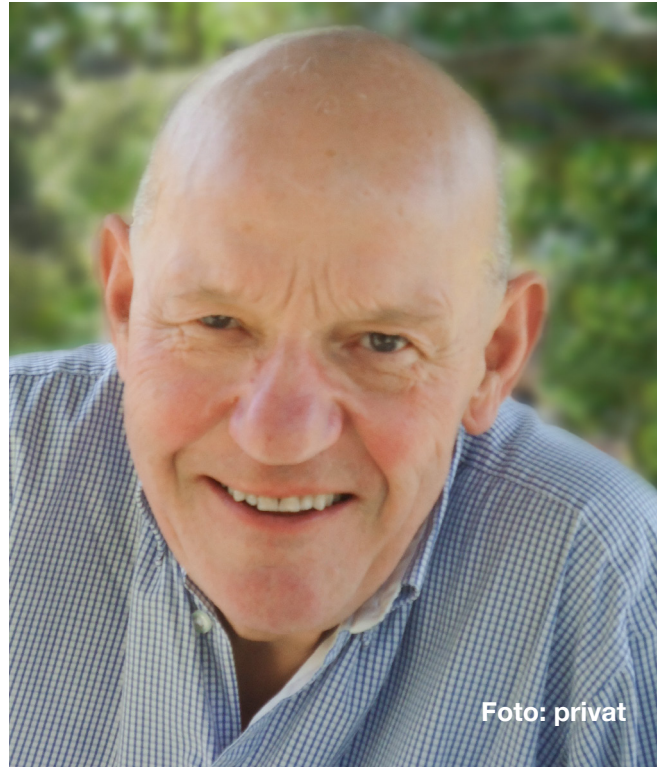

Foto: privat

med alle avgjørelser av interesse fra Høyesterett og Høyesteretts ankeutvalg. Annen informasjon har også etter hvert blitt utelatt. Dette behovet er ivare tatt andre steder.

Allikevel – etter 180 år – blir også Norsk Retstidende i sin nåværende form innhentet av dataalderen. Papirutgaven forsvinner med årgang 2015, en naturlig konsekvens av at flere og flere nå går direkte på nettet i stedet for å bla seg frem i papirheftene og de innbundne årgangene. Abonnenttallet har derfor gått kraftig ned. Advokatforeningens beslutning er derfor forståelig. Foreningen kan være fornøyd med at den i over 100 år har sørget for at norske jurister har kunnet følge med på Høyesteretts avgjørelser. Og tidsskriftet blir fra og med 2016 overtatt av Lovdata og opprettholdt i elektronisk form, fortsatt med undertegnede som redaktør, så Norsk Retstidende blir ikke borte!

Nils Erik Lie
redaktør

Lovers ikrafttredelse - kan det være så vanskelig?

Tekst: Knut Davidsen

De fleste lover har et eget ikrafttredelsesvedtak. Har loven ikke en slik bestemmelse er ikrafttredelsen en måned etter den dag loven ble kunngjort, se lov 19. juni 1969 nr. 53 § 3. Dette er en unntaksbestemmelse, og har ikke vært brukt på mange år, den siste loven som ikke hadde egen ikrafttredelse var lov 26. januar 2007 nr. 3 om endringer i tvisteloven (endringer i straffeprosessloven og andre lover). Ikrafttredelsesvedtaket kan angi at ikrafttredelsen skal skje på et bestemt tidspunkt, at det kan skje straks eller at spørsmålet overlates til Kongen. Ikrafttredelsesvedtaket er en del av loven, og skal i tillegg til å vise når eller hvordan loven trer i kraft, i noen tilfelle gi overgangsregler og direktiver om hvilke hendelser som omfattes av loven eller lovendringen. Eksempler på dette er om loven gjelder for hendelser som har inntruffet før ikrafttredelsen. Det er også ikrafttredelsesvedtak som er tidsbestemt, for eksempel at loven skal gjelde et bestemt antall år. I denne artikkelen vil bare ikrafttredelsestidspunktet, ikke overgangsregler, behandles.

I Justisdepartementets veiledningshefte «Lovteknikk og lovforberedelse» er det anbefalinger på formuleringer på hvordan ikrafttredelsesvedtaket bør lyde. Hovedanbefalingen er at det brukes «Kongen bestemmer», dette fordi dette gir størst spillerom for Stortinget og forvaltningen i gjennomføringen av loven. Blir det vedtatt et bestemt ikrafttredelsestidspunkt, kan dette skape problemer hvis behandlingen i Stortinget tar mer tid enn beregnet, eller det oppstår situasjoner som gjør at ikrafttredelsestidspunktet bør utsettes. Vedtak om ikrafttredelse straks innebærer at loven vil gjelde fra kunngjøringstidspunktet, dette kan reise spørsmål om forholdet til rettssikkerheten. Gjelder ikrafttredelsen lovendringer av rent teknisk karakter eller stadfestelse av gjeldende rett, kan lovendringen likevel tre i kraft straks.

Veiledningsheftets anbefalinger på vedtak er på bokmål «Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer», på nynorsk «Lova/loven tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset» eller «Lova/loven gjeld frå den tid Kongen fastset».

I 2015 ble det sanksjonert 133 lover. Disse lovene har mange forskjellige ikrafttredelsesvedtak, og mangfoldet viser at formuleringene er svært forskjellige og ikke alltid følger anbefalingene fra veiledningsheftet. Det vanligste er «Kongen bestemmer» med variasjoner, men det er også en del lover som settes i kraft straks eller skal tre i kraft på en gitt dato. En spesiell gruppe er lover om skatter og avgifter, hvor ikrafttredelsesvedtaket ofte er delt inn i flere tidspunkt og med virkning for forskjellige skatte- eller inntektsår.

Her følger en oversikt over lovene med eksempler på de forskjellige ikrafttredelsesvedtakene.

Kongen bestemmer:

I 65 av lovene som ble vedtatt på bokmål skulle Kongen bestemme ikrafttredelsen. I 42 av disse lover var ikrafttredelsesvedtaket «Loven trer i kraft når Kongen bestemmer». I 18 lover var ikrafttredelsesvedtaket «Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer». I tre av lovene var vedtaket «Loven trer i kraft på det tidspunkt Kongen bestemmer», og i to lover er det gjort følgende vedtak: «Loven gjelder fra det tidspunkt Kongen bestemmer». Så Kongen kan bestemme «når», «fra den tid» eller «på det tidspunkt» eller «fra det tidspunkt» lovene skal settes i kraft.

Kongen bestemte ikrafttredelse på nynorsk i 12 lover, i 11 av disse lovene var vedtaket «Lova gjeld frå den tid Kongen fastset», mens i en lov var vedtaket «Lova gjeld frå den tid Kongen bestemmer».

I kraft straks:

Lover settes noen ganger i kraft straks, det vil si med samme dato som for sanksjon av loven. På bokmål hadde 20 lover ikrafttredelsesvedtak straks, men selve vedtaksteksten var forskjellig. I 12 lover var vedtaket «Loven trer i kraft straks», i tre lover «Denne lov trer i kraft straks», i fire lover «Endringen(e) trer i kraft straks» med tilleggsopplysninger om tidspunkt for virkningen av lovene. I en lov var vedtaket «Loven trer i kraft straks, med mindre Kongen beslutter at hele eller deler av loven skal tre

i kraft på et senere tidspunkt”. Dette er nok ikke mulig, Stortinget har allerede bestemt ikrafttreddelsen.

I ti nynorske lover var ikrafttreddelsesvedtaket for fire lover “Lova tek til å gjelde straks”, mens i to lover var ikrafttreddelsesvedtaket “Lova trer i kraft straks”. I de fire siste lovene var ikrafttreddelsesvedtaket “Endringane under I tek til å gjelde straks med verknad frå ...”.

Ikrafttreddelse på en bestemt dato:

I åtte bokmålslover var ikrafttreddelsestidspunktet en bestemt dato. For seks av lovene var ikrafttreddelsesbestemmelsen “Loven trer i kraft dato måned år”, i to av lovene “Loven gjelder fra dato måned år”.

I åtte nynorske lover var de samme vedtakene for en lov “Lova gjeld frå dato måned år”, i to lover “Loven tek til å gjelde dato måned år” og i fire lover “Endringane under I tek til å gjelde dato måned år”.

Delt ikrafttreddelse:

I 15 bokmålslover ble det bestemt delt ikrafttreddelse. “De ulike endringene kan settes i kraft til forskjellig tid”, “De enkelte bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid”, “Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid”, “Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene i loven til forskjellig tid”, “Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelser skal tre i kraft på ulikt tidspunkt” og til slutt et vedtak som tar høyde for geografiske forskjeller og “Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Kongen kan sette i kraft loven til ulik tid i forskjellige områder”. Lovendringen gjaldt dekning av utgifter til pasientreiser og er ennå ikke satt i kraft.

I to nynorske lover er ikrafttreddelsesvedtakene “Endringa av § X gjeld likevel frå den tid Kongen fastset”, og “Kongen kan setje i verk dei einskilde føresegnene til ulik tid”.

Tidsbegrenset ikrafttreddelse:

Lov 18. mai 2001 nr. 21 – straffegjennomføringsloven – ble endret ved lov 19. juni 2015 nr. 66 ved at det ble tilføyd en ny § 1 a, og ikrafttreddelsesvedtaket for denne endringsloven lyder: “Loven trer i kraft straks. Loven oppheves fra og med 1. september 2020”. Det burde nok vært presisert at det er § 1 a som oppheves fra 1. september 2020, endringsloven blir “borte” ved ikrafttreddelsen og blir ikke opphevet.

Lov 15. mai 2008 nr. 35 – utlendingsloven – ble endret ved lov 20. november 2015 nr. 94 ved at åtte paragrafer ble endret. I denne endringsloven lyder del II “Loven trer i kraft straks”, mens del III lyder “Loven oppheves fra og med 1. januar 2018”. Spørsmålet er da om de åtte paragrafene oppheves eller om teksten tilbakeføres slik paragrafene lød før endringen. Og hvis paragrafene endres før 1. januar 2018, skal disse endringene også oppheves? Lovteksten eller forarbeidene gir ikke noe svar på disse spørsmålene.

Er det så vanskelig?

Eksemplene fra lovene vedtatt i 2015 viser at en standardisering av ikrafttreddelsesvedtakene kunne innebære en forenkling. De mange forskjellige måtene vedtakene utformes på kan skape forvirring om hvordan de bør være og skal forstås. Selv en av anbefalingene til vedtak i «Lovteknikk og lovforberedelse» blir ikke fulgt, oversikten viser at den bare ble brukt i 18 av de 65 bokmålslovene hvor Kongen skulle bestemme.

Lovene er samfunnets viktigste styringsverktøy, da bør det ikke være tvil om når de gjelder fra eller når de ikke lenger gjelder. Og det er også viktig at det blir bestemt når de skal gjelde, i mer enn 45 lover og deler av lover har Kongen ennå ikke bestemt, dette gjelder lover helt tilbake til 1999 og frem til i dag. 10 av lovene med manglende ikrafttreddelse er vedtatt i 2015. Det kan være flere grunner til at lovene ikke blir satt i kraft, for eksempel at forskrifter må være på plass, det forutsettes endringer i andre lover, internasjonale konvensjoner må være oppfylt eller at endringene er blitt gjort overflødige av senere lovendringer. Om ikke noen av de overnevnte omstendigheter forhindrer ikrafttreddelse, bør lover settes i kraft, og om de ikke blir satt i kraft, må de oppheves ved lov.

Gjennom Lovdatas arbeid med lovene, både i trykt og elektronisk form, har vi erfart at det gjøres mange feil, både i lovtekst og i ikrafttreddelsesdelen. Et nytt veiledningshefte og en mal for utarbeidelse av lover og lovendringer kunne være nyttig for alle som er engasjert i lovarbeid og kunne gi dem hjelp og støtte i arbeidet. Og dette gjelder ikke bare for ikrafttreddelsesdelen, men for hele lovvedtaket. Lovene og deres forarbeider er svært lett tilgjengelig og søkbare, og dette bør i mye større grad utnyttes i lovarbeidet for å bedre kvaliteten på lovene.

Funksjoner i Lovdata Pro

Søkefunksjoner:

Hurtigsøk: Du søker på «google-måten» i alle rettskildene på én gang. Synonymer fra Lovdatas synonymliste settes inn automatisk.

Avansert søk: Søket kan spisses ved hjelp av operatører og søk bestemte steder i dokumentene (feltsøk).

Rettskilder og registre: Gir en oversikt over alle kildene, og du kan foreta oppslag via ulike registre.

Rettsområder: Gir deg tilgang til rettskilder på grunnlag av tema.

Personlige arbeidsverktøy:

 Utvalg: Utvalg gir deg muligheten til å samle dokumenter i mapper – f.eks. dokumenter i forbindelse med en sak eller innenfor et fagområde. Utvalgene kan deles med andre.

 Merknader: Du kan skrive personlige merknader, gruppemerknader, firmamerknader og merknader for alle. Merknadene kan du også velge å dele med andre – f.eks. med medlemmene i en faggruppe. Fra venstre meny får du en oversikt over alle merknader.

 Varsling: Gir deg varsling om endringer i regelverk og om nye rettsavgjørelser mv. som henviser til ønskede lover og lovparagrafer.

 Grupper: Det er enkelt å opprette grupper som kan dele utvalg og merknader.

 Søkehistorikk: Husker søkene dine. Søkene kan også slettes.

Årsmelding 2015

Kunngjøring av regelverk

Etter oppdrag fra Justisdepartementet utfører Lovdata den elektroniske kunngjøringen av lover og forskrifter og utgir også papirutgaven av Norsk Lovtidend. I Norge har den elektroniske kunngjøringen hos Lovdata vært den offisielle kunngjøringen siden 1. januar 2001.

I 2015 ble det vedtatt 133 lover og 1 985 forskrifter, ikrafttredelser og delegeringsvedtak, opphevelser og andre typer vedtak. En stor del av Lovdatas arbeid i forbindelse med kunngjøringen består i teknisk kvalitetssikring av tekstene, (jf. avsnittet nedenfor om regelforvaltning.). Kunngjøring av lover og forskrifter skjer normalt to ganger i uken i Norsk Lovtidend avd. I og en gang i uken i avd. II. I juni og desember er det stor pågang, og kunngjøring skjer da fortløpende. Tiden fra innsending til kunngjøring vil normalt variere fra en til tre dager for Norsk Lovtidend avd. I og noe lenger tid for avd. II.

Lovdatas nettsted

Antall oppslag på gratissidene www.lovdata.no har passert 50 millioner på årsbasis. Omtrent halvparten av oppslagene gjelder lovene.

Informasjonssystem for profesjonelle brukere

En viktig målsetning for Lovdata er å bedre tilgjengeligheten til rettskildene samt å gjøre brukerne oppmerksomme på endringer i regelverket og nye rettsavgjørelser. Lovdata arbeider kontinuerlig med å bygge ut databasene, forbedre funksjonaliteten og tilby nye tjenester.

I løpet av året ble følgende nye rettskilder inkludert i systemet:

Forbrukerombudets vedtak (FOV)

Forbrukerombudet er et frittstående forvaltningsorgan som fører tilsyn med markedsføringsloven, angrerettloven og enkelte bestemmelser i andre lover. I markedsføringsretten er det lite rettspraksis fra de alminnelige domstoler. Derimot er det rikholdig forvaltningsspraksis, dels vedtak fra Markedsrådet og dels vedtak fra Forbrukerombudet. Slik forvaltningspraksis vil derfor ofte tillegges relativt stor vekt i fravær av rettspraksis.

Konkurransetilsynet – vedtak i klagesaker til departementet (KTKD)

Basen inneholder klager på Konkurransetilsynets avgjørelser, Ved oppstart inneholder basen 131 dokumenter med lenker til og fra Konkurransetilsynet.

Fra årsskiftet vil det bli etablert en ny nemnd i Bergen KTKN (Konkurranseskilagenemnda) hvor sakene fra KTKD vil bli inkludert.

Inkassoklagenemnda (INKN)

Inkassoklagenemnda behandler klager på inkassoselskaper, og man kan klage til denne nemnda hvis man mener at inkassator har handlet i strid med god inkassoskikk.

Nemndas vedtak og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Inkassoklagenemnda er basert på avtale mellom Forbrukerrådet og Norske Inkassobyråers Forening. Avtalen er hjemlet i inkassoloven kap. 7 og begynte å gjelde fra og med 2003.

Nemnda har to representanter fra inkassobransjen og to representanter fra Forbrukerrådet.

Nye tjenester fra Lovdata i 2015

SPH-varsling i Lovdatas varslingsystem

SPH-varslinger har til nå blitt sendt ut manuelt i epost.

Mobilversjon av Lovdata Pro

Mobilversjonen av Lovdata Pro ble lansert. Mobilversjonen er tilpasset bruk på små skjermer og skjermberøring. Løsningen inneholder alle rettskilder i Pro og de fleste funksjonene er tatt med over fra fullversjonen.

Uoffisielle oversettelser av rettsakter

Ønske fra UD og Lovdata om å publisere uoffisielle oversettelser av EU-rettsakter så raskt som mulig etter innlemmelse i EØS-avtalen. I 'hode-dokumentet' til rettsakten legges en lenke til uoffisiell oversettelse fra UD. Ordningen gjelder fra og med rettsakter innlemmet i 2015.

Forbedret Utvalgsfunksjon

Mulighet for å legge utvalg i undermapper gir brukerne mulighet for bedre organisering av utvalgene.

Lenke til offisielle oversettelser av rettsakter i EØS-tillegget

EØS-tillegget hos EFTA er delt opp i enkeltfiler for hver rettsakt. Alle pdf-filer oversendt Lovdata, og hver rettsakt har fått lenke til 'Original versjon'. Det forenkler koding hos oss, og sikrer brukerne en korrekt gjengivelse av tabeller, figurer o.l.

Forbedret Lovspeilfunksjon

I forbindelse med iverksetting av den nye straffeloven har vi laget en forbedret lovspeilfunksjon. Det er lagt inn en egen lovspeilsknapp over den enkelte paragraf. Funksjonen fungerer på alle lover som har lovspeil.

Organisasjon og oppgaver

Den allmenntilgjengelige stiftelsen Lovdata er opprettet av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Lovdatas formål er å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende.

Lovdata samarbeider med Stortinget, forvaltningen, domstoler og universitetene for å gjøre rettskildene i Norge mest mulig tilgjengelige. Lovdata ser det som sin oppgave å tilby generelle og komplette databaser over de ulike rettskildene. Lovdata leverer også tekst til forlag som tilbyr både tradisjonelle og elektroniske publikasjoner på spesielle rettsområder.

Lovdatas personalressurser er innrettet mot redaksjonelt arbeid og utvikling av nye produkter og tjenester. Lovdata bruker lite ressurser på administrasjon og har lagt vekt på å nå kundene gjennom rådgivning og brukerstøtte.

Styret

Fem sentrale institusjoner innen rettslivet i Norge har anledning til å oppnevne hvert sitt medlem til Lovdatas styre. Lederen utpekes av Justisdepartementet. Ved årets slutt var styrets sammensetning følgende:

FØRSTEAMANUENSIS HERMAN BRUSERUD (styrets leder)*

oppnevnt av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo

ASSISTERENDE DEPARTEMENTSRÅD ANNE KRISTIN HERSE

oppnevnt av Justis- og beredskapsdepartementet

ADVOKAT RANDI BIRGITTE BULL

oppnevnt av Den norske Advokatforening

TINGRETTSDOMMER KJETIL GJØEN

oppnevnt av Den norske Dommerforening

DIREKTØR IDA BØRRESEN

oppnevnt av Stortinget

*Professor Knut Kaasen Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo var styrets leder fram til 1. mars 2015.

** Director Hans Frode Kielland Asmyhr har overtatt som oppnevnt av Justisdepartementet fra 3. februar 2016

Regelforvaltning

I likhet med andre høyt utviklede land har Norge et omfattende og dynamisk regelverk som på mange måter kan ses som et formalisert speilbilde av samfunnet. Regelverket utvikler seg i takt med samfunnet. I Norge har vi god oversikt over dette regelverket. Dette skyldes blant annet Lovdatas innsats med teknisk kvalitetssikring og konsolidering av lover og forskrifter.

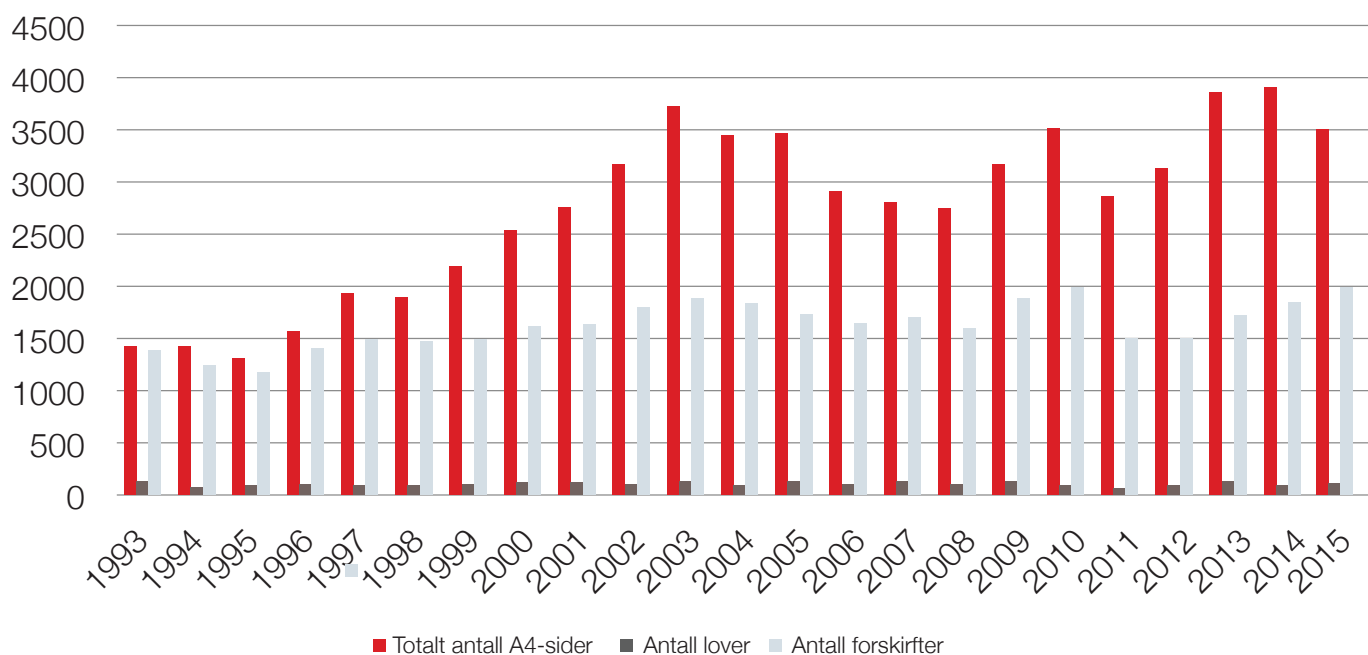
I forbindelse med utgivelsen av Norsk Lovtidend blir nye lover og forskrifter sendt inn til Lovdata, hvor de blir registrert og strukturkodet. Henvisninger, ikrafttredelser, opphevelser og forskriftshjemler blir kontrollert mot eksisterende regelverk. Det spesielle i Norge er at hele regelverket blir konsolidert, ikke bare lovene, men også de sentrale og lokale forskriftene. At et regelverk blir konsolidert, betyr at nye endringer fortløpende blir innarbeidet i den gamle loven eller forskriften, slik at man

kan finne frem til den gjeldende ordlyden uten å måtte drive detektivarbeid. Konsolidering betyr også at man fjerner opphevede tekster og tekster som ikke lenger har noen betydning fordi de er innarbeidet i en annen tekst. Slike tidligere versjoner blir lagret i et historisk arkiv. Dette kontroll- og konsolideringsarbeidet bidrar til at formelle feil i regelverket blir avdekket på et tidlig tidspunkt.

I Norge har vi ca. 700 lover og ca. 11.350 forskrifter mv. I 2015 ble det vedtatt 133 lover og 1 985 forskrifter. De fleste av disse var endringslover og endringsforskrifter, og medførte at det måtte foretas mange tusen endringer i det eksisterende regelverket.

Utviklingen av regelproduksjonen i Norge de siste årene fremgår av følgende figur som angir antall lover og forskrifter som er kunngjort i Norsk Lovtidend:

Utviklingen av omfanget av Norsk Lovtidend

Omfanget av Norsk Lovtidend viste et hopp på ca. 70% i 1992 og holdt seg på dette høye nivået frem til 1996. Til og med 2003 økte omfanget kraftig. Det er ikke først og fremst antall lover og forskrifter som har økt, men antall sider i Norsk Lovtidend.

Økningen i omfanget av Norsk Lovtidend har ikke medført at den til en hver tid gjeldende mengden av lover og

forskrifter har økt tilsvarende. Dette skyldes at nytt regelverk stort sett erstatter gammelt regelverk. Økningen i volumet kan best forklares ved at regelverket nå endres oftere enn tidligere. I 2015 er det en liten økning i antall forskrifter samtidig som samlet sidetall gikk noe ned.

Samarbeid med domstolene

Gjennom avtale med Domstoladministrasjonen bidrar Lovdata til publiseringen av rettsavgjørelser fra Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene.

Avgjørelsene som mottas fra domstolene blir gjennomgått og strukturert. Henvisninger til lover og andre avgjørelser blir standardisert, slik at de kan utnyttes til kryssreferansesøk og andre hypertextfunksjoner. Straffesaker og en del andre saker blir anonymisert. Lovdata har konsesjon fra Datatilsynet til å behandle personopplysninger i forbindelse med drift av det rettslige informasjonssystemet.

Mottatte avgjørelser (etter avsigselsår)

Domstol	Sivile saker				Straffesaker			
	2015*	2014	2013	2012	2015*	2014	2013	2012
Høyesterett	69	59	84	111	55	47	151	124
Høyesteretts ankeutvalg	1216	1179	1204	1054	1286	1241	1225	1098
Agder lagmannsrett	167	198	164	167	223	245	217	212
Borgarting lagmannsrett	887	919	889	725	523	454	537	529
Eidsivating lagmannsrett	188	160	133	143	127	144	117	127
Frostating lagmannsrett	210	198	187	176	161	120	137	132
Gulating lagmannsrett	348	310	283	306	185	223	257	247
Hålogaland lagmannsrett	169	185	156	178	129	156	133	161
Oslo tingrett	307	226	266	399	160	98	160	197
Andre tingretter	194	104	197	159	293	136	202	170

* Tallene for 2015 er ikke fullstendige fordi alle avgjørelsene ennå ikke var mottatt fra domstolene.

Lovdata mottar alle avgjørelser fra Høyesterett. Fra lagmannsrettene mottas de fleste avgjørelser, men ikke alle. Fra tingrettene mottas et mindre utvalg av avgjørelser.

Avgjørelser fra Høyesterett og lagmannsrettene publiseres løpende etter hvert som de mottas fra lagmannsrettene med unntak av avgjørelser der domstolene har besluttet utsatt offentlighet.

Samarbeid med universitetene

Lovdata har et nært samarbeid med de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø. Dette samarbeidet tar flere former. Fra begynnelsen av 2011 har studenter ved disse fakultetene hatt mulighet til å registrere seg med studentabonnement i Lovdatas system for profesjonelle. Ordningen er siden utvidet til å gjelde flere høyere læresteder. Ordningene bidrar til at tusentalls studenter hvert år får erfaring med Lovdata i studietiden. Studentene kan registrere seg på **www.lovdata.no/student**.

Lovdata finansierer stillinger for vitenskapelige assistenter både ved Senter for rettsinformatikk og Senter for europarett. Stillingene ved Senter for europarett er blant annet knyttet til redaksjonen for tidsskriftet EuroRett.

Lovdata bidrar også med midler til Senter for menneskerettigheter - noe som gjør det mulig for senteret å utarbeide oversatte sammendrag av utvalgte saker fra Menneskerettsdomstolen i Strasbourg.

Lovdata tilbyr deltidsstillinger til juridiske studenter. Studentene deltar i redaksjonsarbeidet i Lovdata.

Samarbeid med forlag

Lovdata bidrar til produksjonen av en rekke viktige trykksaker for regelverk og avgjørelser.

Lovdata utgir Norsk Lovtidend i både nett- og papirversjon etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Lovdata produserer trykkegrunnlaget til Overenskomster med fremmede stater etter oppdrag fra Utenriksdepartementet.

Lovdata samarbeider med Lovsamlingsfondet og Fagbokforlaget om produksjonen av Norges Lover og særtrykk av lover.

For Nordisk Skipsrederforening produseres trykkesatsen til Nordiske Domme i Sjøfartsanliggender.

For Cappelen Damm Akademisk lages trykkesatsen til deres særtrykk og spesialiserte lovsamlinger. Tekst til spesialiserte lovsamlinger leveres også til blant annet Gyldendal Akademisk forlag.

Lovdata har et samarbeid med Universitetsforlaget vedrørende forlagets elektroniske kommentarutgaver. Samarbeidet gjør det mulig å følge lenker fra det ene systemet til det andre, for eksempel ved at man fra en lovparagraf i Lovdata kan hoppe til kommentaren hos Universitetsforlaget. Tilsvarende kan man følge en domshenvisning i kommentaren til selve dommen i Lovdata.

Lovdata samarbeidet med Den Norske Advokatforening om utgivelsen av Norsk Retstidende fram til tidsskriftet ble nedlagt etter 2015-årgangen.

Produkter og tjenester

Tidsskrifter

Norsk Lovtidend

Den offisielle kunngjøringen av lover og forskrifter i Norsk Lovtidend har foregått på nettet siden 2001. Kunngjøring foretas normalt et par ganger i uken. Kunngjøringen på nettet betyr at tiden som går fra en lov/forskrift blir vedtatt til den blir kunngjort er betydelig kortet ned. Det er fremdeles mulig å abonnere på en papirversjon av Norsk Lovtidend, som utkommer gjennomsnittlig et par ganger i måneden.

EuroRett

EuroRett gir et bilde av hva som skjer innenfor EU-retten på en enkel og oversiktlig måte - slik at praktiserende jurister og andre interesserte raskt kan finne frem til de relevante kildene. EuroRett har abonnenter over hele Skandinavia og utkommer med 20 nummer i året.

EuroRett er den største norskspråklige publikasjonen av denne typen. Redaktørene ved Senter for europarett ved Universitetet i Oslo følger kontinuerlig et stort antall juridiske databaser, tidsskrifter og andre publikasjoner. Viktige avgjørelser fra EU-domstolen og EFTA-domstolen refereres ca. en uke etter domsavsigelsen. Norske rettsavgjørelser med tilknytning til EØS- og EU-retten refereres så snart de er avsagt. I tillegg gis det informasjon om nye forarbeider, uttalelser, vedtak mv., og det gis en oversikt over relevant litteratur og tidsskriftartikler. Professor dr.juris Finn Arnesen er ansvarlig hovedredaktør.

Lov&Data

Lov&Data er ledende innen Norden med hensyn til dekning av nyheter med rettsinformatisk interesse. Hovedvekten er lagt på nyheter fra de skandinaviske landene, men i utgangspunktet dekkes hele verden. Lov&Data bringer også referater av nye rettsavgjørelser, idet den hurtige teknologiske utviklingen gjør at mye ny juss på dette området nettopp blir skapt gjennom avgjørelser. Tidsskriftet Lov&Data utkommer med fire nummer i året.

Juridisk direktør i HP Norge og nestleder i Norsk forening for Jus og edb, Jarle Roar Sæbø, er ansvarlig redaktør. Dr.juris Henrik Udsen (Københavns universitet) og advokat Janne Glæsel (Gorissen Federspiel) er redaktører for Danmark og doktorand Daniel Westman (Stockholms universitet) for Sverige. Kari Gyllander (Lovdata) er medredaktør.

Lovdatas nettsted

Lovdatas nettsted (www.lovdata.no) har mellom 2 og 5 millioner oppslag i måneden. Formålet med nettstedet er å gi alle tilgang til oppdaterte lover og forskrifter og til nye s rettsavgjørelser. Flere tusen andre nettsteder har lenker til Lovdatas sider og sikrer seg dermed at de alltid kan vise til siste versjon av en lov eller forskrift. Informasjonen inngår på den måten også i en rekke tjenester som utvikles av andre. Lovdatas nettsted er en viktig informasjonskilde for nettbrukere over hele landet.

Nettstedet inneholder blant annet:

- den elektroniske utgaven av Norsk Lovtidend
- alle lover og sentrale og lokale forskrifter i konsolidert form
- nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser
- norske sammendrag av avgjørelser fra Menneskerettsdomstolen i Strasbourg.

Man kan navigere på sidene ved søk eller ved oppslag i kronologiske og alfabetiske registre. Avgjørelsene, som er utstyrt med lenker til de sentrale lovparagrafene, blir liggende på Lovdatas åpne sider i opptil 6 måneder. Oversatte sammendrag av avgjørelser fra den Europeiske Menneskerettsdomstol blir liggende på sidene i ett år.

UDs traktatregister

UDs Traktatregister (www.lovdata.no/traktater) driftes av Lovdata. Basen, som er utviklet i samarbeid med Utenriksdepartementet, omfatter alle gjeldende traktater hvor Norge er part. Basen inneholder registeropplysninger om traktatene i tillegg til fulltekst av traktater som er publisert i Overenskomster med fremmede stater fra og med 1992. Tekstene finnes både på norsk og originalspråket, som oftest engelsk.

Varsling fra Lovdata

Abonnenter på tjenesten *Varsling fra Lovdata* (lovdata.no/tjenester/varsling) får varsel om endringer i lover og forskrifter per e-post. Brukerne kan velge regelverk innenfor et bestemt rettsområde - som for eksempel HMS - eller angi egne lover/forskrifter. I tillegg sendes melding om nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser knyttet til lovene/forskriftene det abonneres på.

- I tillegg opererer Lovdata en RSS (Really Simple Syndication) feed som automatisk oppdateres når det blir lagt ut nye
- nyheter
- lover eller forskrifter
- høyesteretts- eller lagmannsrettsavgjørelser
- nye hefter av Norsk Lovtidend i pdf-format.

System for profesjonelle brukere

Systemet Lovdata Pro er beregnet på profesjonelle brukere i alle sektorer.

Lovdata Pro er et effektivt juridisk arbeidsverktøy. Systemet inneholder avanserte og presise søkemuligheter som gjør at brukerne kan konsentrere seg om relevant informasjon. Gjennom utstrakt bruk av lenker knyttes informasjon om samme tema sammen på tvers av lovparagrafer, forskrifter, rettsavgjørelser og juridisk litteratur.

Brukerne kan skrive egne merknader til dokumenter, velge om merknaden skal være personlig eller om den skal deles med en egendefinert gruppe, med andre i firmaet eller med alle andre som bruker Lovdata Pro.

I systemet er det effektive og brukervennlige funksjoner for å lage, lese og dele personlige juridiske utvalg av dokumenter. Utvalgene kan bearbeides i Word og eventuelt deles med andre personer i ulike prosesser.

Lovdata Pro inneholder følgende rettskilder:

Norske rettskilder: Lover, forskrifter, forarbeider, rettsavgjørelser, uttalelser, vedtak og juridiske artikler. EØS-avtalen med over 5000 oversatte direktiver og forordninger, dokumenter fra EFTAs overvåkningsorgan, EØS-komiteens beslutninger samt avgjørelser fra EFTA-domstolen.

EUR-LEX: den engelske og deler av den danske versjonen av EU-kommisjonens rettslige informasjonssystem.

Ved en systematisk utbygging av lenker mellom EØS/EU-kildene og norske lover og forskrifter, tilstreber Lovdata å øke tilgjengeligheten av dette kompliserte regelverket og synliggjøre sammenhengen med norske regler.

Lovdata Pro ajourføres og utbygges kontinuerlig. Systemet inneholder totalt mer enn 150 databaser.

Advokater, domstolene, politiet, sentral og lokal forvaltning er de største brukergruppene.

Markedsføring og kontakt med brukere

Lovdatas markedsføring er i stor grad basert på direkte kontakt med eksisterende og potensielle kunder. Lovdata legger vekt på å gi god og korrekt informasjon, nyttige råd og raskt hjelp til å løse eventuelle problemer. I den direkte kontakten med brukerne får Lovdata selv verdifulle innspill om brukernes behov og om hvordan tjenestene kan forbedres og videreutvikles. Alle Lovdatas abonnenter får gratis brukerstøtte over telefon.

Lovdata mottar mange henvendelser fra brukerne av vårt åpne nettsted, og gir raske svar også på disse henvendelsene. Vi er imidlertid påpasselige med ikke å innta en rolle som juridisk rådgiver.

Kursvirksomhet

Både de åpne kursene og kursene som blir skreddersydd for den enkelte bedrift får gode tilbakemeldinger.

Et kurs i Lovdata Pro setter kursdeltakerene i stand til å bruke systemet mer effektivt. Kursdeltakerne oppdager nye deler av systemet som de vil ha nytte av i arbeidsdagen. Alle Lovdatakurs godkjennes som del av den obligatoriske etterutdanningen for advokater.

Ansatte 2015

Administrasjon Odd Storm-Paulsen (direktør)
Tone Johannesen
Elisabeth Vaakanainen

Spesialrådgiver Trygve Harvold

Markedsføring Aud Manger (markedssjef)
Lene Skoli Strand
Bjørnar Bruskeland

Drift og utvikling Henning Ve (basesjef)
Anne Lise Stray
Kristian Torp
Tor Henning Ueland
Simon Skrede (utviklingsansvarlig/ prosjektleder)
Henning Solberg
Linn Amalie T. Pettersen

Redaksjon Knut Davidsen (redaktør Norsk Lovtidend)
Tone Merete Myhrvold
Ragnhild Botten Weel
Kari Gyllander
Beate Kronen
Dag Trygslund Hoelseth
Mari Elton
Randi Bjørhei
Gudrun Wikheim Amble
Kaja Kelder
Sandra Stenersen Henden
Merete Toffa
Karen Torvund

Dette finner du i Lovdata Pro:

Regelverk:

Norges lover inkludert historiske versjoner av gjeldende lover
Ikke-sanksjonerte lover
Opphevede lover
Sentrale forskrifter inkludert historiske versjoner av gjeldende forskrifter
Opphevede forskrifter
Storingsvedtak
Delegeringer
Instruksjoner
Lokale forskrifter
Kunngjøringer i Norsk Lovtidend

Rundskriv:

Departementene
Andre offentlige organer
Finanstilsynet
Politidirektoratet
Riksadvokaten
NAVs rundskrivssamling
Skattedirektoratets meldinger
Personalmeldinger fra staten

Traktater:

Skatteavtaler mellom Norge og fremmede stater
Andre traktater

Juridisk litteratur:

Ca. 7500 juridiske artikler i fulltekst
Lignings-ABC
MVA-håndboken
Skattebetalingshåndboken
Statens personalhåndbok
Artikler fra EuroRett og Lov&Data

Lovforarbeider:

Norges offentlige utredninger fra og med 1994 – samt en del eldre utredninger
Lovrelaterte proposisjoner fra og med 1985 – samt en del eldre proposisjoner
Lovrelaterte Innstillinger fra og med sesjonen 1991-1992
Grunnlovforslag fra og med sesjonen 1999-2000
Odelstingsmeldinger fra og med 1997
Statsrådsforedrag fra og med 2008
Odelstingsbeslutninger fra og med 1994
Lagtingsbeslutninger fra og med 1995
Lovvedtak fra og med 2009
Representantforslag fra og med sesjonen 1991-92

Organisasjoner

Norges idrettsforbund: Lov, Regelverk, Opphevede dokumenter og NIFs doms- og appellutvalg.
Norges Fotballforbund: Lov, Regelverk og NFFs doms-, sanksjons- og ankeutvalg.

Rettsavgjørelser og andre avgjørelser

Høyesterett fra og med 1925 – samt ca. 4000 eldre avgjørelser
Lagmannsrettene. Publiserte avgjørelser fra og med 1935 – upubliserte avgjørelser fra og med 1993.
Tingrettene. Publiserte avgjørelser fra og med 1935 – utvalgte upubliserte avgjørelser fra og med 2002.
Arbeidsrettens avgjørelser fra og med 1916
Jordskifteoverrettene – utvalgte avgjørelser fra og med 1991.
Jordskifterettene – utvalgte avgjørelser fra og med 1996.
Nordiske Domme i Sjøfartsanliggende
Trygderettens kjennelser
Utmarksdomstolen for Finnmark
Kommisariske høyesterett 1941-1944

Uttalelser:

Finansdepartementets uttalelser
Justisdepartementets uttalelser
Miljøverndepartementets uttalelser
Sivilombudsmannen
Skattedirektoratets bindende forhåndsuttalelser
Skattedirektoratets uttalelser

Nemnder og utvalg:

Ankenemnda for Statens naturskadefond
Ankenemnda for sykepenger
Børsklagenemnden
Disiplinæravgjørelser for advokater
Domeneklagenemnda
Elklagenemnda
Erstatningsnemnda for voldsofre
Finansklagenemnda – bank
Finansklagenemnda – forsikring
Forbrukerombudets vedtak
Forbrukertvistutvalget
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker
Gjenopptakelseskommisjonen
Helsepersonellnemnda
Husleietvistutvalget
Inkassoklagenemnda
Kabeltvistnemnda
Klagenemnda for behandling i utlandet
Klagenemnda for industrielle rettigheter
Klagenemnda for merverdiavgift
Klagenemnda for miljøinformasjon
Klagenemnda for offentlige anskaffelser
Klagenemnda for oljeskatt
Klagenemnden for revisor- og regnskapsførersaker
Konkurransetilsynet
Konkurransetilsynet – vedtak i klagesaker til departementene
Likestillings- og diskrimineringsnemnda
Markedsrådet

Medieklagenemnda
Næringslivets konkurranseutvalg
Oslo Børs
Pakkereiseklagenemnda
Partilovnemnda
Pasientskadenemnda
Patentstyret
Personvernemnda
Politidirektoratet
Preimplantasjonsdiagnostikkemnda
Reklamasjonsnemnda for eien-
domsmeglingstjenester
Skatteklagenemnda – storbedrifter
Skatteklagenemnda for utenlandssaker
Statens sivilrettsforvaltning (erstatning for strafforfølging)
Statens sivilrettsforvaltning (fri rettshjelp/salær)
Statens sivilrettsforvaltning (vergemål)
Tilsynsutvalget for dommere
Tinglysningsavgjørelser
Transportklagenemnda – fly
Transportklagenemnda - kollektivreiser
Tvisteløsningsnemnda etter arbeidsmiljøloven
Vederlagsnemnda

EØS:

Traktater
EØS-avtalen på norsk
Direktiver og forordninger på norsk
EØS-komiteens beslutninger
Forordninger og direktiver
Avtaler/ uttalelser
Forarbeider
EFTA-domstolen
EFTAs overvåkningsorgan – ESA

EU

(engelsk versjon av EUR-Lex):

Treaties
External relations
Secondary legislation
Supplementary legislation
Preparatory works
Case law
National measures
Decisions by national courts
Parliamentary questions
Consolidated texts
EFTA documents
Official Journal C-series

EU (dansk versjon av Eur-Lex)

Avgjørelser
Forordninger og direktiver
Internasjonale domstoler:
Menneskerettsdomstolen – norske sammendrag
Internasjonale organisasjoner
United Nations Human Rights – individklager mot Norge
United Nations General Comments

Årsberetning til regnskapet for 2015

Lovdata har sitt forretningskontor i Oslo. Stiftelsen er en allmenntilgjengelig institusjon og har som formål å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Stiftelsen kan påta seg oppdrag fra såvel det offentlige som fra private i forbindelse med dette. Stiftelsen kan også bidra til forskning og utvikling innenfor stiftelsens formål.

I årsregnskapet er forutsetningen for fortsatt drift lagt til grunn, da det etter styrets oppfatning ikke er forhold som skulle tilsi noe annet.

Arbeidsmiljøet i Lovdata er godt og preget av stor stabilitet. Det har ikke vært iverksatt spesielle arbeidsmiljøtiltak i løpet av året. Sykefraværet i 2015 var totalt 206 dager eller ca. 3,4 %. Det har ikke vært skader eller ulykker på personer eller materiell i 2015.

Stiftelsens drift har ingen påvirkning på det ytre miljø.

Stiftelsen består av 16 kvinnelige og 10 mannlige fast ansatte. Både styret og ledelsen er bevisst på de samfunnsmessige forventningene om å fremme likestilling i stiftelsen.

Stiftelsen driver kontinuerlig utvikling av egne produkter og støtter forskning ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Lovdata har et sikringsfond på kr 20.000.000. Midlene skal bidra til å sikre videre drift i tilfelle endrede forutsetninger av teknologisk, konkurransemessig eller annen art i fremtiden.

Utsiktene for 2016

Markedet for Lovdatas produkter forventes å ha en positiv utvikling i 2016. Lovdatas mål er å fortsette utviklingen av både flere rettskilder og å tilby mer funksjonalitet som gir målbar nytte for Lovdatas brukere. I 2016 vil Lovdata gå videre med fornyelsen av sine produksjonssystemer og fortsette utviklingen av nye tjenester.

Oslo 29.4.2016

Styret for stiftelsen Lovdata

Herman Bruserud

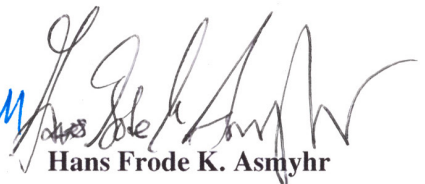
Ida Børresen

Kjetil S. Gjøen

Randi B. Bull

Hans Frode K. Asmyhr

Odd Storm-Paulsen

Regnskap

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Det er avlagt i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge for små foretak gjeldende per 31. desember 2015. Årsregnskapet er basert på følgende grunnleggende prinsipper:

Inntektsføring- og kostnadstidspunkt - sammenstilling: Inntekt resultatføres som hovedregel når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift og rabatter. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Varige driftsmidler: Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris.

Fordringer: Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad: Stiftelsen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning iht. lov om obligatorisk tjenstepensjon. Stiftelsen har en innskuddsordning som oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Skatt: Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført.

Klassifisering og vurdering av balanseposter: Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Obligasjonsfondet vurderes til virkelig verdi.

Driftsregnskap

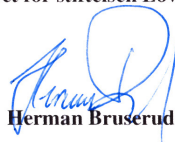
	Note	2015	2014
DRIFTSINNTEKTER OG -KOSTNADER			
<i>Driftsinntekter:</i>			
Salgsinntekter		36.926.517	33.377.633
Diverse inntekter		15.000	13.000
Sum driftsinntekter		36.941.517	33.390.633
<i>Driftskostnader:</i>			
Personalkostnader	1	23.417.818	22.802.837
Datakostnader		1.855.933	1.533.317
Andre driftskostnader		8.280.665	7.224.095
Ordinære avskrivninger	4	367.508	373.003
Sum driftskostnader		33.921.924	31.933.252
Driftsresultat		3.019.593	1.457.381
FINANSINNTEKTER OG -KOSTNADER			
Finansinntekter		448.899	1.246.534
Finansutgifter		28.126	28.400
Finansresultat		420.773	1.218.134
Ordinært resultat før skatt		3.440.366	2.675.515
Tilskudd til Universitetet i Oslo		133.000	328.000
Årsresultat før skatt		3.307.366	2.347.515
Skattekostnad på ordinært resultat	7	959.686	503.394
ÅRSRESULTAT		2.347.680	1.844.122

Balanse

	Note	2015	2014
EIENDELER			
<i>Anleggsmidler</i>			
Utsatt skattefordel	7	257.671	321.999
Fast eiendom		3 621.822	3 621.822
Maskiner	4	504.380	219.290
Innventar/kunst	4	371.564	358.229
Sum anleggsmidler		4.755.437	4.521.340
<i>Omløpsmidler</i>			
Kortsiktige fordringer	5	73.868	195.293
Forskuddsbetalte kostnader		0	394.171
Obligasjoner		16.157.777	16.107.284
Bank		15.817.955	13.335.898
Sum omløpsmidler		32.049.600	30.032.646
Sum eiendeler		36.805.037	34.553.986
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital	6		
Grunnkapital		600.000	600.000
Sikringsfond		20.000.000	20.000.000
Annen egenkapital		8.823.989	6.979.867
Årsresultat tilført annen egenkapital		2.347.680	1.844.122
Egenkapital 31.12		31.771.669	29.423.989
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Betalbar skatt	7	895.358	484.963
Leverandører		323.572	811.753
Annen kortsiktig gjeld		2.224.829	2.133.891
Skyldig offentlig avgift		1.589.609	1.699.390
Sum gjeld		5.033.368	5.129.997
Sum gjeld og egenkapital		36.805.037	34.553.986

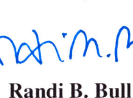
Oslo 29.4.2016

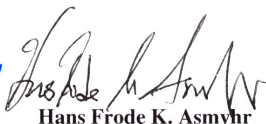
Styret for stiftelsen Lovdata

Herman Bruserud

Ida Børresen

Kjetil S. Gjøn

Randi B. Bull

Hans Frode K. Asmyhr

Odd Storm-Paulsen

Noter til regnskapet

Note 1: Antall ansatte og ytelser til ledende personer mv.

Stiftelsen har hatt 26 fast ansatte og 16 deltidsansatte studenter i 2015.

Personalkostnadene på 23.417.818 fordeler seg som følger:

Lønn	18.683.805
Pensjoner	1.525.978
Arbeidsgiveravgift	2.777.105
Andre ytelser	430.930

Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:

Lønn	1.191.145
Andre ytelser	11.861
Pensjoner	166.204
Totalt:	1.369.210

Stiftelsen har ingen særskilte forpliktelser overfor daglig leder eller leder av styret i forbindelse med opphør eller endring av ansettelse eller verv. Stiftelsen har ingen særskilte avtaler om bonuser, overskuddsdeling eller opsjoner til fordel for daglig leder eller leder av styret.

Pensjoner og pensjonspremiefond

Stiftelsen har en innskuddsordning for sine ansatte i samsvar med lov om obligatorisk tjenestepensjon. Kostnadsført pensjonspremie i 2015 var kr 1.525.978.

Stiftelsen har et pensjonspremiefond. Saldo på premiefond per 31.12.2015 fremkommer som følger:

Saldo per 31.12.2014	3.296.972
Innbetalinger og overføringer	-605.958
Avkastning	156.777
Restultat for forsikringsrisiko, aktive	0
Saldo per 31.12.2015	2.847.791

Note 2: Andre driftskostnader

Stiftelsen flyttet inn i nye lokaler i 2005 og forlenget i 2014 leiekontrakten frem til 2020. Leien for lokaler i 2015 var på kr 3.144.018

Note 3: Administrasjons- og salgskostnader

Samlet godtgjørelse til styret i 2015 var kr 294.396
Samlet godtgjørelse til revisor i 2015 var kr 61.500 eksklusiv mva.
Andre tjenester kr. 21.375 eksklusiv mva

Note 4: Ordinære avskrivninger

	Maskiner	Inventar	Kunst	Maskinrom	Sum
Anskaffelseskost 01.01	16.814.324	2.937.521	209.100	1.009.198	20.970.143
Tilgang i år	509.851	156.080	0	0	665.931
Avgang i år	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	17.324.175	3.093.601	209.100	1.009.198	21.636.074
Akkumulert avskrivning 1.1	16.595.040	2.867.347	0	930.240	20.392.627
Avskrevet i år	278.419	63.789	0	25.300	367.508
Avskrevet på solgte driftsmidler	0	0	0	0	0
Akkumulert avskrivning 31.12	16.873.459	2.931.136	0	955.540	20.760.135
Bokført verdi 31.12	450.716	162.465	209.100	53.658	875.939
Avskrivningssats	50%	25%	0%	25%	

Note 5: Kortsiktige fordringer

Utestående fordringer er nedskrevet med kr 60.000 for å dekke mulige tap. Avsetning til antatte tap på fordringer er uforandret fra 2014.

Note 6: Egenkapital

Stiftelsen har et sikringsfond på kr 20.000.000. Midlene skal bidra til å sikre videre drift i tilfelle endrede forutsetninger av teknologisk, konkurransemessig eller annen art i fremtiden.

	Grunnkapital	Sikringsfond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital per 31.12.2014	600.000	20.000.000	8.823.989	29.423.989
Årets resultat			2.347.680	2.347.680
Egenkapital per 31.12.2015	600.000	20.000.000	11.171.669	31.771.669

Note 7: Skatt

Betalbar skatt for 2015 fremkommer som følger:

	2015	2014
Resultat før skattekostnad	3.307.366	2.347.515
Ikke fradragberettiget kostnad	177.278	363.105
Ikke skattepliktig inntekt	-50.493	-909.446
Endring midlertidig tidsforskjell	-161.906	-68.261
Underskudd til fremføring	0	0
Grunnlag for betalbar skatt	3.272.245	1.732.913
Skatt 27% (28%)	883.506	467.887
Formueskatt 0,3%	11.852	17-076
Sum betalbar skatt	895.358	484.963
<i>Årets skattekostnad:</i>		
Betalbar skatt	895.358	484.963
Formue avsatt tidligere år	0	0
Endring utsatt skatt	64.328	18.430
Skattekostnad	959.686	503.393
<i>Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel:</i>		
Driftsmidler	-970.683	-1.132.589
Fordringer	-60.000	-60.000
Underskudd til fremføring	0	0
Grunnlag utsatt skatt	-1.030.683	-1.192.589
Utsatt skattefordel i balansen	257.671	321.999

Til styret i Stiftelsen Lovdata

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Lovdata som viser et overskudd på kr 2 347 680. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Offices in:

Oslo	Grimstad	Molde	Trondheim
Alta	Hamar	Narvik	Tynset
Arendal	Haugesund	Sandnessjøen	Tønsberg
Bergen	Knarvik	Stavanger	Ålesund
Bodø	Kristiansand	Stord	
Elverum	Larvik	Stråume	
Finnsnes	Mo i Rana	Tromsø	

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Lovdata per 31. desember 2015 og av resultater for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 22. juni 2016

KPMG AS

Ole Christian Fongaard
Statsautorisert revisor

